

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

**ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВРОКЛУБУ У СИСТЕМІ
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ
ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ**

(з досвіду роботи Ольги Берлін)

*Друкується за рішенням науково-методичної ради
комунального закладу «Кіровоградського обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
(від 11.06.2024 р., протокол № 3)*

Кропивницький
2024

Діяльність євроклубу у системі формування ключових компетентностей здобувачів освіти в умовах сучасної освітньої парадигми: з досвіду роботи Ольги Берлін / уклад. : А.А. Семез. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2024. 52 с.

У посібнику висвітлено матеріали, що розкривають методiku та підходи до роботи євроклубу як інноваційної форми позакласної та позашкільної роботи. У виданні наведені приклади впровадження та реалізації різноманітних технологій формування ключових компетентностей здобувачів освіти у діяльності євроклубу. Посібник містить авторські методичні розробки, які розраховані на класних керівників, вихователів, педагогів-організаторів, науково-педагогічних працівників.

Рецензенти:

- Войтко В.В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»;
- Шепель В.О. – заступник директора з виховної роботи, вчитель вищої категорії, старший вчитель комунального закладу «Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат Кіровоградської обласної ради».

Відповідальний за випуск – Віталій ДМИТРУК

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Ключові компетентності здобувачів освіти.....	5
Євроклуб як інноваційна форма позакласної та позашкільної роботи.....	8
Технології формування ключових компетентностей у діяльності євроклубів.....	11
Висновки.....	27
Список використаних джерел.....	29
Додатки.....	30

ВСТУП

Сучасний світ стрімко змінюється, що вимагає від здобувачів освіти не лише глибоких знань, але й умінь їх застосовувати в реальних умовах. У зв'язку з цим актуалізується проблема формування ключових компетентностей, які дозволять їм бути успішними в особистому та професійному житті. У цьому контексті євроклуби як інноваційна форма позакласної діяльності набувають особливої актуальності, адже вони сприяють розвитку ключових компетентностей учнів.

Актуальність даної теми дослідження обумовлюється наступними факторами:

- **Зміна освітньої парадигми.** Сучасна освітня парадигма орієнтована на формування компетенцій, а не лише на засвоєння знань. Це означає, що здобувачі освіти повинні не лише знати, але й уміти робити.

- **Глобалізація.** У глобалізованому світі важливо, щоб здобувачі освіти набували знання про інші культури та могли ефективно спілкуватися з представниками різних країн.

- **Європейська інтеграція,** яка вимагає від громадян ознайомлення та оволодіння європейськими цінностями та стандартами.

- **Міжнародний досвід.** У багатьох країнах світу євроклуби успішно використовуються для формування ключових компетентностей здобувачів освіти. Вивчення міжнародного досвіду може допомогти розробити ефективні моделі та методики роботи євроклубів в Україні.

- **Необхідність формування активної життєвої позиції.** Здобувачі освіти повинні вміти самостійно навчатися, критично мислити, приймати рішення та нести відповідальність за свої дії.

- **Зростаюча популярність євроклубів.** Останніми роками в Україні спостерігається зростання популярності євроклубів. Цей факт свідчить про те, що така форма позакласної діяльності має значний попит серед здобувачів освіти та їхніх батьків.

- **Підтримка з боку держави.** Держава зацікавлена у розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти, що підтверджено низкою нормативно-правових актів, у яких визначено ключові компетентності, якими повинні володіти випускники шкіл.

Практична значущість проблеми «Діяльність євроклубу у системі формування ключових компетентностей здобувачів освіти в умовах сучасної освітньої парадигми» полягає у тому, що вона допомагає здобувачам освіти краще підготуватися до життя та праці в умовах глобалізації.

У пропонованому виданні представлено досвід роботи Ольги Берлін, вчителя математики вищої категорії, координатора євроклубу «Астра» комунального закладу «Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат Кіровоградської обласної ради», який розкриває теоретичні аспекти впровадження компетентнісного підходу у поєднанні з практичними компонентами, такими як технології, форми та формати різноманітних заходів та проєктів, що успішно реалізуються в діяльності євроклубу, а також містить авторські методичні розробки. Посібник є корисним для класних керівників, вихователів, педагогів-організаторів і стане надійним помічником у професійній діяльності.

Ключові компетентності здобувачів освіти

Сучасна освітня парадигма орієнтується на розвиток компетентностей, критичного мислення, творчості, співпраці та адаптивності. Вона визнає необхідність навичок, які допоможуть здобувачам освіти успішно функціонувати в сучасному світі, що постійно змінюється. Ця модель спрямована на створення стимулюючого середовища, де учні чи студенти можуть активно займатися власним навчанням, експериментувати, вирішувати проблеми і спілкуватися з однолітками та вчителями. Технології також відіграють важливу роль, надаючи доступ до інформації, забезпечуючи інтерактивність та індивідуалізацію навчання. Важливим аспектом є також розвиток м'яких навичок, таких як співпраця, комунікація, креативність та саморегуляція, які стають все більш важливими в сучасному світі праці та соціальному житті.

У Законі України «Про освіту» (прийнятому 05.09.2017, набрав чинності 28.09.2017, зі змінами, внесеними згідно з Законом № 3482-IX від 21.11.2023)[8], зазначено, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

У Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (затвердженій розпорядженням № 988-р Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р.) [9] ключові компетентності визначені як ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898) [7], розроблений на основі законодавчих актів, міжнародних стандартів та стратегій розвитку освіти і ґрунтується на «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» (18.12.2006) [10] визначає наступні ключові компетентності та вміння, які вони передбачають:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:
  - здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей

стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння

змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати й ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися та досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил збереження довкілля, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту й взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне й відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку та спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самотійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти й класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;
- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Також у Державному стандарті зазначається, що основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

Одним із таких середовищ, освітніх просторів є євроклуб.

Євроклуб як інноваційна форма позакласної та позашкільної роботи

Євроклуб – це неформальне об'єднання молоді на чолі з координатором, спрямоване на поширення європейських цінностей, що реалізує себе в позакласній діяльності.

За визначенням П. Кендзьора: «Євроклуб – об'єднання групи однодумців, які зацікавлені європейською тематикою, поглиблюють свої знання про Європу та європейську інтеграцію і поширюють інформацію, що стосується цієї теми, у навчальному закладі та місцевій громаді» [3, с.6].

Євроклубівці (учасники євроклубу) – це група молоді, яка ініціює й реалізує проєвропейські проєкти. У такий спосіб школярі та студенти більше дізнаються про Європейський Союз та євроінтеграційні процеси в Україні. Координатором євроклубу є викладач навчального закладу чи бібліотекар.

Євроклуби працюють як неформальні об'єднання при середніх школах, університетах, бібліотеках, молодіжних та дитячих громадських організаціях та серед молоді, яка працює. Проте певну їх частину координатори реєструють

згідно з українським законодавством як громадські організації. Реєстрація юридичної особи – це скоріше виключення, ніж правило.

Діяльність євроклубів – це позашкільна діяльність, під час якої школярі та студентська молодь знайомляться із європейськими цінностями, історією та засадами функціонування Європейського Союзу, формують та розвивають розуміння важливості європейської інтеграції нашої країни, налагоджують зв'язки з європейськими молодіжними ініціативами, створюють власні просвітницькі проєкти та беруть участь у різноманітних національних та міжнародних проєктах.

Євроклуби створюють у тих закладах, де працюють найбільш активні та цілеспрямовані вчителі, викладачі та бібліотекарі, що володіють знаннями про Європейський Союз та його цінності. Життєвий цикл євроклубу залежить переважно від такого лідера – координатора, який активізує позашкільну діяльність молоді й створює

професійний та актуальний контент про ЄС.

У контексті сучасної освітньої парадигми євроклуби відіграють значну роль у формуванні поглядів здобувачів освіти, вихованні у них почуття європейської ідентичності та сприяють розвитку всебічного освітнього досвіду, який виходить за межі традиційного навчання в класі. Вони служать центрами для просування громадянських цінностей, культурного обміну та активної участі в європейському співтоваристві, узгоджуючи з цілями сучасної освіти, щоб підготувати молодь до активної громадянської позиції та участі у глобальних процесах.

Сучасний світ важко уявити без творчих, ініціативних та свідомих людей, для яких активна діяльність є сенсом життя. Хтось пише проєкти, хтось є активістом у сфері культури, а хтось об'єднується заради досягнення якоїсь великої мети. Саме таким місцем являє собою євроклуб «Астра», створений у січні 2010 року.

Саме тоді, під час рольової гри «Створюємо євроклуб», майбутня організація й отримала свою назву «Astra», що означає в перекладі з латини «Зірка», і девіз «Per aspera ad astra», що перекладається як «Через терни до зірок», і перших, таких ще недосвідчених, але успішних євроклубівців-десятикласників. Якщо на початку своєї діяльності євроклуб діяв на базі одного класу, то протягом останніх п'яти років до нього постійно долучаються учні всіх класів лицюю від п'ятого до одинадцятого.

У своїй роботі євроклуб керується Статутом (Додаток 1), що включає загальні положення, мету, завдання та форми діяльності, а також права та обов'язки членів євроклубу.

Його діяльність щороку складається з цікавих справ, які «працюють» на формування ключових компетентностей, створюють своєрідну «лабораторію досвіду», потужне поле демократії (не бутафорної, а справжньої, ціннісної), де реальність множиться на фантазію, приватне переплітається з соціальним, де навчаються бути креативними, успішними; де панує командний дух, молодечий запал і енергія. Тут навчаються тому, як прагнути і робити зміни на краще у своїй країні.

У своїй роботі координатор може використовувати Програми «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КЛУБ», розроблені О. С. Арутюнян і схвалені для використання в освітньому процесі рішенням експертної комісії з позашкільної освіти [5; 6].

Щороку євроклубівці займаються проектною діяльністю: «Мій європейський випускний», «Європростір ЗУМ (Знаю. Умію. Можу)» (Додаток 3) та «Європейський горизонт: ідея, цінності, символи» (Додатки 4 та 5) стали переможцями конкурсу проектів і отримали підтримку Представництва ЄС в Україні. Ця підтримка – неоціненна! Це консультаційна та фінансова підтримка для реалізації своїх ідей, а також підвищення знання та навичок на тренінгах від проекту «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні», який виконується для Представництва Європейського Союзу в Україні.

Технології формування ключових компетентностей у діяльності євроклубів

Формування мовної компетентності в євроклубі може бути організовано за допомогою різних методів та активностей, спрямованих на розвиток навичок мовлення, читання, письма та розуміння мови.

Технології для формування мовної компетентності в євроклубі:

- комунікативні ігри та вправи, які спонукають учасників євроклубу до активного спілкування між собою, розвивають навички усного мовлення та розуміння мови;

- читання та обговорення текстів є важливою складовою формування мовної компетентності з метою розширення словникового запасу та розвитку розуміння мови;

- рольові ігри та ситуативні вправи, у яких учасники можуть відігравати різні ролі та взаємодіяти, допомагає розвивати навички мовлення та сприяє аутентичному використанню мови;

- творчі проекти та презентації сприяють розвитку писемного мовлення, вдосконаленню навичок публічного виступу та використанню мови для передачі інформації;

- інтерактивні вправи та ігри на комп'ютері є ефективним механізмом формування мовної компетентності, оскільки вони надають можливість вивчати мову в нетрадиційній та цікавій формі.

Такі технології можна поєднувати та адаптувати залежно від потреб та можливостей учасників євроклубу, забезпечуючи їм максимально ефективний та цікавий процес вивчення української мови, мов національних меншин та іноземних мов.

Європейський день мов вважається традиційним святом у Європі з 2001 року. Він відзначається 26 вересня для підтримки розвитку мов і їхнього розмаїття. Щороку євроклуб «Астра» долучається до відзначення цього свята, ініціюючи проведення в ліцеї цікавих та змістовних заходів, різних за формою проведення, але спільних за метою.

Конкурсна програма «День європейських мов» (*Додаток 2*) складалася з двох частин: презентаційної та конкурсної. Кожен учень був задіяний у процесі підготовки та проведення заходу. Частина з них займалася пошуком та презентацією інформації щодо історії та традицій свята. Саме з результатів їхньої роботи і розпочався захід, метою якого було поглиблення знань учнів про країни Європи та Європейський Союз, популяризація вивчення європейських мов. Протягом презентації учасники заходу обговорили, зокрема, питання вивчення іноземних мов, міжкультурного діалогу та цікаві факти про мови. Друга частина заходу складалася з семи конкурсів: «Привітання», «Європейський союз», «Асоціації», «Домашнє завдання», «Конкурс капітанів», «Літературний» та «Дива Європи». Так, наприклад, під час конкурсу «Домашнє завдання» учасники декламували вірші українською, англійською, німецькою мовами, вели діалоги на різні теми тощо.

Під час засідання євроклубу «Парад Європейських мов» від координатора учні отримали завдання дослідити одну з європейських країн, вивчити привітання мовою цієї держави та розповісти цікаву легенду. Діти з великим задоволенням взялися за роботу. Серйозно тривав підготовчий процес: було опрацьовано додаткову літературу, перечитано багато легенд, із яких учні вибрали найцікавіші.

Під час засідань євроклубу учасники опановують також нові формати, серед яких можна виділити презентації у стилі TEDx. Це виступ спікера або команди, як правило тривалістю 18 хвилин, під час якого потрібно донести до аудиторії важливість та значущість обраної теми. Обравши тему «Європа: від символів до спільних цінностей», учні намагаються дотримуватися основного правила TED (Technology Entertainment Design) – говорити так, щоб тебе слухали. Особисті приклади, емоційність, залучення аудиторії, харизматичність

спікера, влучні цитати, вдале використання звуків та мультимедійних презентацій для кращої візуалізації, – все це «працює» за для досягнення мети – донести свою ідею до слухачів.

Формування математичної компетентності в євроклубі може бути організоване шляхом різноманітних активностей та методів, спрямованих на розвиток математичних навичок, розуміння концепцій та застосування математики в різних життєвих ситуаціях.

Технології для формування математичної компетентності в євроклубі:

- розв’язування математичних завдань, головоломок та логічних задач, які стимулюють учасників євроклубу до аналізу, міркувань та пошуку рішень, сприяє розвитку математичних навичок та критичного мислення;
- гра в математичні ігри та конкурси включають елементи змагання та співпраці, допомагають збільшити мотивацію учасників та розвивають навички швидкого та точного розв’язування математичних завдань;
- використання візуальних матеріалів (діаграми, графіки, маніпулятивні матеріали) сприяє кращому розумінню математичних концепцій та їх застосуванню у практичних завданнях;
- проекти та дослідження: заохочення учасників євроклубу до проведення власних досліджень та проектів сприяє розвитку творчих та дослідницьких навичок, а також дозволяє застосувати математику для вивчення реальних проблем та ситуацій;
- використання інтерактивних онлайн-ресурсів, у тому числі штучний інтелект;

Ці технології можуть бути ефективно поєднані та адаптовані залежно від віку, інтересів та потреб учасників євроклубу, забезпечуючи їм цікавий та продуктивний процес розвитку та пізнання.

Змістовним дозвіллям у євроклубі «Астра» є створений Ольгою Анатоліївною Берлін Клуб інтелектуальних ігор. Сучасні та традиційні «Шевченко питає», «Монополія України», «Євробінго», поповнюються суто європейськими, такими як «Правда або дія», «Цікаво про ЄС», «Відгадай країни Європи», «Нота Єнота» Користуються популярністю серед євроклубівців і онлайн-вікторини та квізи. Так, вікторину «Європа у цифрах» (Додаток б) розміщену на платформі Всеосвіта, в якій поєдналися математика та Європа, успішно пройшли понад 300 учасників євроклубів із різних куточків України.

Найбільшою популярністю серед учасників євроклубу користується євровікторина від проекту «Євроквіз», яка проводиться щороку за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні. Змінюються умови та правила проведення, подарунки переможцям, але незмінною залишається актуальність інформації, нові знання про ЄС, поширення європейських цінностей і принципів. У 2024 році Євровікторина триває 10 місяців та реалізується у 10 етапів (турів). За результатами кожного етапу визначаються переможці (40 гравців з найвищим рейтингом у молодшій віковій категорії і 60 гравців у старшій), які отримують призи (сувенірну продукцію). За результатами Євровікторини 2023 євроклуб «Астра» став переможцем Конкурсу «Найактивніший Євроклуб Євроквізу-2023», найкращі гравці та координатор отримали дипломи та подарунки від Представництва ЄС в Україні. Додаткова опція сайту «Євроквіз» дає можливість самостійно створювати унікальні онлайн-вікторини координаторам на правах адміністраторів в адмінчастині сайту.

Євроквізу-2023», найкращі гравці та координатор отримали дипломи та подарунки від Представництва ЄС в Україні. Додаткова опція сайту «Євроквіз» дає можливість самостійно створювати унікальні онлайн-вікторини координаторам на правах адміністраторів в адмінчастині сайту.

Формування компетентностей у галузі природничих наук, техніки та технологій в євроклубі може бути організоване за допомогою різних заходів та активностей, спрямованих на підвищення інтересу учасників до цих галузей і розвиток їхніх навичок та знань.

Технології для формування компетентностей у галузі природничих наук:

- проведення наукових експериментів і досліджень допомагає учасникам євроклубу розширити свої знання в галузі природничих наук та технологій, а також розвиває дослідницькі навички;

- розробка проєктів та виготовлення моделей, пов'язаних з наукою, технікою та технологіями, сприяє розвитку креативності та інженерних навичок;

- проведення майстер-класів та лекцій з фахівцями в галузі природничих наук, техніки та технологій дозволяє учасникам євроклубу отримати нові знання та інсайди в цих галузях;

- участь у наукових конкурсах та олімпіадах сприяє професійній орієнтації та підвищенню мотивації до навчання;

- використання інтерактивних технологій, таких як віртуальні екскурсії, відеоуроки та онлайн-лабораторії, дозволяє учасникам євроклубу вивчати ці галузі у цікавій та доступній формі.

Технології допомагають створити стимулююче середовище для вивчення природничих наук, техніки та технологій у євроклубі та сприяють розвитку компетентностей у цих галузях серед учасників.

В межах проєкту «Європростір ЗУМ (Знаю. Умію. Мажу)» проводився «Європейський tool kit» – серія івентів від експертів, тренерів та координаторів євроклубів-партнерів тощо.

Так, вчителем інформатики ліцею Віктором Мироненком було проведено перший захід – заняття з робототехніки.

Учасники знайомилися з роботами mBot, засвоїли базові поняття програмування, основи роботи з кольором, набули практичних вмінь у програмуванні.

Під керівництвом вчителя євроклубівці запрограмували музичних роботів, які відтворювали гімн Євросоюзу та танцювальних роботів, що починали рухи в

залежності від показів датчика освітленості. Наприкінці заходу влаштували флешмоб, де при вимкненні світла, роботи починали танцювати, підсвічуючи собі світлодіодами під гімн ЄС.

До заходу в онлайн форматі долучилися наймолодші учасники євроклубу «Вікно в Європу» з Вінниччини з координатором Оксаною Країло, які спостерігали за процесом, дізналися про символи ЄС, зокрема Гімн Євросоюзу та задавали безліч різноманітних запитань щодо роботів, їх можливостей та особливостей роботи з ними.

Майже дві години, саме стільки тривало заняття, пролетіли непомітно! Учасники мали можливість творчо попрацювати, розвивати логічне мислення та уяву, дізнатися нову інформацію про Європейський Союз, його символи та цінності.

1 грудня в межах проєкту «Європростір ЗУМ» активні євроклубівці відвідали STEAM-лабораторію, де їх радо зустріли

завідувач кабінету Кіровоградської МАН, науковий керівник технічного відділення Денис Денисов та методист, науковий керівник секцій Олег Саленко.

Під керівництвом Олега Олександровича хлопці та дівчата виготовляли підставки для гаджетів, брелоки та магніти з логотипом проєкту: від креслення, його цифровізації до вирізання деталей на лазерному верстаті. Виготовлену сувенірну продукцію отримали на згадку всі активні учасники проєкту «Європростір ЗУМ».

На завершення заходу, Денис Олександрович познайомив учнів з роботою 3D принтера та мультимедійним обладнанням, кожен отримав унікальну можливість одягнути окуляри віртуальної реальності та потрапити у штучно створений віртуальний простір!

Євроклуб «Астра» та Центральнoукраїнський ліцей-інтернат загалом пов'язують десятки років співпраці з Кіровоградською обласною бібліотекою для юнацтва імені Євгена Маланюка, а з 2023 року між євроклубом та бібліотекою було підписано договір про соціальне партнерство, що має на меті поглибити співпрацю задля інтелектуального та творчого розвитку молоді.

Партнерство з бібліотекою є ключовим чинником у формуванні інформаційно-комунікаційної компетентності, оскільки бібліотека забезпечує доступ до різноманітних джерел інформації, організовує навчальні заходи та тренінги з розвитку цих навичок, сприяє розвитку критичного мислення та вмінню аналізувати отриману інформацію. Бібліотека імені Є. Маланюка стала важливим партнером для євроклубу у розробці та реалізації програм і заходів, спрямованих на збільшення інформаційно-комунікаційної компетентності учасників. У тісному партнерстві організуються та проводяться тренінги з елементами рольових ігор, вуличні акції, під час яких вихованці вчать комунікувати та доносити інформацію до великого кола учасників, майстер-класи та практичні заняття з комунікаційних навичок тощо.

Формування інноваційності в євроклубі може бути організоване за допомогою різноманітних заходів та активностей, спрямованих на стимулювання творчого мислення, розвиток креативності та підтримку інноваційних ідей.

Технології для формування інноваційності:

- створення інноваційних проєктів, тобто заохочення учасників євроклубу до розробки та реалізації власних інноваційних проєктів у різних сферах, таких як технології, екологія, культура тощо;

- проведення хакатонів та інноваційних конкурсів, організація заходів, спрямованих на пошук та розвиток інноваційних ідей серед учасників євроклубу;

- залучення експертів та менторів, які можуть допомогти учасникам євроклубу у втіленні їхніх інноваційних ідей у життя;

- проведення творчих майстерень, брейнштормінгів та інших активностей, які сприяють розвитку творчого мислення та здатності до генерації нових ідей;

- залучення новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, штучний інтелект тощо, для реалізації інноваційних проєктів та стимулювання творчого підходу до вирішення завдань;

- організація інформаційних кампаній та заходів, спрямованих на популяризацію інновацій та інноваційних ідей серед учасників євроклубу та широкої громадськості.

Ці технології допомагають створити сприятливі умови для розвитку інноваційного мислення та підтримки інноваційних ідей серед учасників євроклубу, що сприяє створенню новаторського середовища та розвитку креативності та інноваційних здібностей.

В рамках проєкту «Європростір ЗУМ (Знаю. Умію. Можу) в євроклубі «Астра» та євроклубах-партнерах проєкту було

проведено серію майстерок «Виготовлення патріотичних сувенірів з використанням екоматеріалів».

Під час майстерок у євроклубі «Астра» його координатор Ольга Берлін розповіла про те, як ЄС підтримує Україну: від санкцій проти РФ до військової та гуманітарної допомоги Україні. Також говорили про волонтерство, благодійність, людяність і підтримку.

Вихователь 10-Г класу Світлана Гончар розповіла про свій досвід у виготовленні сувенірів та участь її робіт у благодійних ярмарках в Україні та Європі, поділилася секретами майстерності та навичками роботи з екоматеріалами, під її керівництвом та з дотриманням безпеки

учасники виготовили обереги. На першому занятті це були патріотичні браслети, на другому – жовто-блакитні сердечка, під час фестивалю до всесвітнього дня бібліотек – магніти у кольорах Європейського Союзу та України, до Дня Святого Миколая – обереги для захисників «Янгол» (мотанка). Виготовлені сувеніри діти передали у військовий шпиталь та нашим захисникам на найгарячіших напрямках.

На початку навчального року координатор євроклубу традиційно проводить брейнштормінг «Банка ідей», євролекторій «Інновації та креативні ідеї», хакатон «Від ідеї до реалізації» тощо.

Формування екологічної компетентності в євроклубі може бути організоване за допомогою різноманітних заходів та активностей, спрямованих на підвищення свідомості учасників щодо екологічних проблем та стимулювання їхньої активної участі у збереженні довкілля.

Технології для формування екологічної компетентності:

- організація лекцій та дискусій з екологічних питань, де учасники можуть обговорювати актуальні екологічні проблеми та шляхи їх вирішення;
- організація екскурсій до національних парків, заповідників та інших природно-заповідних територій, де учасники можуть долучитися до спостережень за природою та вивчення місцевих екосистем;
- проведення спільних акцій з благоустрою територій, прибирання сміття, висадження дерев та інші екологічні проекти, що сприяють покращенню стану довкілля та формуванню відповідального ставлення до природи;

- використання інтерактивних ігор та квестів з екологічною спрямованістю, які спонукають учасників до досліджень та вивчення природних явищ та проблем;

- проведення тематичних виставок та презентацій, організація заходів, присвячених екологічним проблемам, використанню відновлювальних джерел енергії, екологічно чистим технологіям тощо;

- проведення навчальних семінарів та тренінгів, на яких експерти та фахівці з екології надають учасникам корисні знання та навички з питань охорони довкілля.

Зазначені технології сприяють формуванню екологічної компетентності серед учасників євроклубу, а також розвитку їхньої відповідальності та активної громадянської позиції щодо збереження природи.

У євроклубі «Астра» – це проведення євротолоки «Моє європейське місто», бесіди-презентації «Європейський зелений курс», квесту до Всесвітнього Дня Землі «Амбасадори Землі», флешмобу «Save energy», реалізація проєкту «Вперед до енергоефективності» та багато інших заходів.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності в євроклубі може бути організовано за допомогою різноманітних заходів та активностей, спрямованих на розвиток навичок роботи з інформацією та комунікації.

Технології для формування інформаційно-комунікаційної компетентності:

- організація тренінгів та воркшопів з використання інтернет-ресурсів, пошукових систем, соціальних мереж та інших онлайн-інструментів для збору та обробки інформації;

- розвиток навичок критичного мислення, проведення дискусій, дебатів та аналізу текстів з метою формування навичок критичного мислення та оцінки достовірності інформації;

- проведення тренінгів з підготовки та проведення публічних виступів, презентацій та доповідей для розвитку навичок комунікації та вміння ефективно представляти інформацію;

- залучення учасників до розробки мультимедійних проєктів, які включають в себе використання текстів, зображень, відео та інших медіа-елементів для передачі інформації;

- організація навчальних семінарів та практичних занять щодо роботи з базами даних, бібліотечними ресурсами та іншими інформаційними джерелами;

- спільна робота учасників над проєктами та завданнями, що покращують навички комунікації та сприяють розвитку навичок командної роботи та взаємодії;

Такі технології допомагають створити сприятливе середовище для формування інформаційно-комунікаційної компетентності серед учасників євроклубу та сприяють їхньому успішному інтегруванню у сучасне інформаційне суспільство.

Під час фотокласу у форматі Snap-shot «Моє європейське місто» євроклубівці об'єдналися у три команди, кожна з яких мала зробити фото на отриману в результаті жеребкування тематику за дуже короткий проміжок часу – лише 30 хвилин. За умовами на фото обов'язкова мала бути європейська та українська символіка і книги. Тематики стосувались євроінтеграції України та сприйняття молоддю європейського майбутнього нашої країни. Результатом командної праці стали 3 оригінальні фотороботи, кожна з яких вирізнялася креативністю та оригінальністю.

В ході тренінгу «У Європу – з Україною у серці», учасники «прокачали» знання з питань історії розширення, принципів діяльності та пріоритетів політики Європейського Союзу, відносини Україна-ЄС, діяльності Представництва ЄС в Україні, допомога ЄС Україні для здобуття перемоги у війні, європейська ідея, європейські цінності й принципи.

Формування компетентності, що передбачає навчання протягом життя в євроклубі, може бути організоване за допомогою різноманітних заходів та механізмів, які сприяють постійному саморозвитку та оновленню знань учасників.

Технології для навчання протягом життя:

- організація різноманітних курсів та тренінгів з актуальних тем, які дозволяють учасникам отримувати нові знання та навички;
- проведення семінарів та лекцій з експертами у різних галузях, що дозволяє учасникам ознайомлюватися з новими тенденціями та перспективами розвитку;
- сприяння взаємному обміну знаннями та навичками між учасниками клубу, наприклад, через регулярні обговорення та діалоги;

- проведення майстер-класів з досвідченими фахівцями та практиками, що допомагають учасникам вдосконалювати свої навички та вміння;

- залучення учасників до участі у різноманітних освітніх заходах, що дозволяють розвивати нові компетентності та здійснювати навчання в різних сферах;

- надання доступу до різноманітних навчальних ресурсів та інструментів, таких як онлайн-

курси, вебінари, електронні книги тощо, для самосвіти та розвитку;

Ці технології допомагають створити сприятливі умови для постійного навчання та саморозвитку учасників євроклубу, що відповідає принципам навчання протягом життя.

8 вересня 2023 року в Кіровоградській обласній бібліотеці для юнацтва імені Євгена Маланюка було проведено зустріч-обговорення у змішаному форматі «Європейські можливості для молоді».

Спікерами заходу стали знані в місті Кропивницькому експерти та представники євроклубів із різних областей України, Тетяна Букач, завідувачка сектору соціокультурної діяльності бібліотеки, майстерно модерувала зустріч.

Ольга Берлін, координаторка євроклубу «Астра», поінформувала учасників про мету, завдання та цікаві заходи в межах проекту Представництва ЄС в Україні «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні».

З вітальним словом до присутніх звернувся менеджер проекту «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні» Денис Черніков.

Далі молодь мала нагоду поспілкуватись та отримати корисну інформацію про проектну діяльність від експерта Team Europe Олександра Гавриленка, та лідера громадської організації "Слов'янський культурний центр «Задзеркалля» Олександра Кашлакова.

Координаторка проєкту «Створення центру підтримки підприємництва «Business Krop-HUB», як складової екосистеми сприяння розвитку МСП у Кропивницькій громаді» Анастасія Полтавчук презентувала молоді новостворений центр підтримки підприємництва «Business Krop-HUB» та те, яким чином він може допомогти молоді зробити перші кроки на шляху відкриття власної справи.

Ганна Лапко, представниця ГО ТІМО «Відкриті двері», розповіла про один із аспектів діяльності громадської організації, яка діє на базі бібліотеки імені Євгена Маланюка, а саме, підготовку та поширення інформаційного бюлетеня з грантовими можливостями для молоді.

Учасники заходу мали можливість задати питання експертам. Більшість питань

стосувались проєкту «UPSHIFT», навичкам проєктного менеджменту та можливості отримання актуальної інформації щодо грантових конкурсів Євросоюзу.

Наприкінці зустрічі експерти та молодь висловили свою впевненість у європейському майбутньому України та вдячність країнам Європи за підтримку та допомогу.

Формування громадянської та соціальної компетентностей в євро клубі може бути організовано за допомогою різноманітних заходів та ініціатив, спрямованих на розвиток учасників як активних громадян та членів суспільства.

Технології для формування громадянської та соціальної компетентностей:

- проведення навчальних заходів, тренінгів та семінарів з громадянської освіти, де учасники вивчають права та обов'язки громадян, основні принципи демократії та правової держави;

- залучення членів клубу до участі у заходах, спрямованих на розвиток громадянського суспільства, поширення європейських цінностей, символів та принципів;

- стимулювання участі у волонтерських програмах та заходах, які спрямовані на допомогу захисникам та захисницям у лікарнях та шпиталях, уразливим групам населення, соціальну реабілітацію тощо;

- організація проєктів та ініціатив з розвитку місцевої громади, що сприяють формуванню відповідальності та активності учасників;
- проведення заходів та проєктів, спрямованих на взаєморозуміння та співробітництво між представниками різних культур та національностей;
- надання можливостей для участі в тренінгах з навичок медіації та вирішення конфліктів, що допомагає виробити навички мирної взаємодії та співпраці.

Перелічені технології допомагають учасникам євроклубу розвивати громадянську та соціальну компетентність, стаючи активними представниками суспільства та сприяючи побудові демократичного, відкритого та толерантного середовища.

Так під час засідання євроклубу «Європейський Союз: історія і сучасність», учні об'єдналися у три команди, кожна з яких досліджувала різні напрями діяльності ЄС, що спрямовані на покращення життя людей у Європі та за її межами, вивчали діяльність інституцій, котрі відіграють провідну роль у процесі ухвалення рішень в ЄС, а також про те, як саме ці рішення трансформуються у конкретні дії.

За результатами дослідницької діяльності кожна команда створила власні просвітницькі проєкти, які хлопці та дівчати презентували на наступному засіданні.

Традиційно щороку євроклуб «Астра» долучається до святкування Дня Європи. Так, 18-19 травня 2023 року було проведено Неконференцію «МоЄвропейське місто». Два дні, дві локації, очний формат, цікаві івенти, потужні експерти, вмотивовані учасники, більше 200 задіяних учнів

Центральноукраїнського наукового ліцею-інтернату.

У перший день активні учасники євроклубу познайомили присутніх з історією та традиціями святкування Дня Європи, розповіли про цікаві заходи та проєкти, які реалізує євроклуб, презентували результати «мозкових штурмів» та відкритих дискусій, під час яких

обговорювали питання «яким має бути європейське місто». Результати цієї роботи представили Софія Зеленська (постер «Екомістечко») та Софія Боднарчук (європейське місто культури).

До обговорення перспектив європейської інтеграції та перспектив для молоді долучилися випускниці євроклубу, а нині студентки Факультету педагогіки, психології та мистецтв ЦДУ імені Володимира Винниченка Влада Сакаль Вероніка Горбенко та представниця Кіровоградської обласної бібліотеки для юнацтва імені Євгена Маланюка Татяна Букач.

Танцювальний флешмоб «Шлях до перемоги», відеокліп «Ода радості» та благодійний ярмарок на підтримку ЗСУ, просто феєричне закінчення першого дня Неконференції!

19 травня до обговорення європейських перспектив для молоді Кропивницького долучилися відомі громадські діячі: Олександр Гавриленко, директор Інституту розвитку інформаційного суспільства, експерт ініціативи Team Europe в Кропивницькому; Вікторія Поліщук, голова Молодіжної Ради при Кіровоградській обласній військовій адміністрації; Олена Арутюнян, голова Ради євроклубів Кіровоградщини, директор Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості, Аміна Козин, головний спеціаліст відділу молодіжної політики та НПВ Управління молоді та спорту КОВА.

Експерти розповіли про ті європейські зміни, які нині відбуваються в нашому місті та цікаві проєкти за участі європейських інституцій, які реалізуються в Україні.

Молодь була надзвичайно активною та задавала експертам багато запитань. Зокрема, їх надзвичайно цікавило яким чином діяльність євроклубів впливає на зміни, що відбуваються в Україні, як кожен може впливати на євроінтеграційні процеси і що саме стане поштовхом для вступу України в ЄС.

Відповідаючи на запитання, експерти зазначили, що саме від молоді та її активності залежить майбутнє України, і що участь в євроклубах, молодіжних радах та інших об'єднаннях активізує молодь та спонукає до участі в житті суспільства.

Підсумком заходу стало написання спільного листа-звернення від молоді міста Кропивницького до Представництва ЄС. У ньому євроклубівці разом з експертами пропрацювали сильні та слабкі сторони України на шляху до членства в ЄС. Як виявилось, ми маємо велику кількість плюсів серед яких: адаптативність, чуйність, взаємоповага та гостинність українців, але ми усвідомлюємо, що є речі над якими варто попрацювати – це вирішення екологічних проблем, виховання любові до української мови, нашої історії та культури починаючи з найменшого віку, необхідність реформування багатьох галузей.

Але не дивлячись на це, ми зійшлись на думці, що членство України в ЄС стане гарним надбанням для обох сторін. І ми віримо у спільне майбутнє, у якому Україна буде частиною великої Європейської родини. Цей лист-звернення було передано до Представництва ЄС в Україні під час Щорічної зустрічі координаторів євроклубів у Львові.

Ще однією традицією стало відзначати Міжнародний день толерантності низкою заходів. У листопаді 2023 року в ліцеї було проведено Тиждень толерантності.

Під час години спілкування, тренінгу та диспуту говорили про поняття толерантності та її види, обговорювали життєві ситуації та шукали істину, дискутували як реагувати на виклики сьогодення.

Протягом тижня тривав творчий процес: писали есе, обираючи за тему вислови про толерантність відомих людей та створювали відеоролики. У своїх відеороботах дівчата показали власне розуміння необхідності реалізації принципів толерантності у суспільстві.

Проведені заходи дали можливість ще раз переконатися, що у світі мають діяти закони добра, терпимості, чесності, щирості, співпереживання та любові, а толерантність врятує світ!

Використовуючи такий формат як флешмоб «Від роду до народу, від народу – до нації», євроклубівці залучають учасників до патріотичних акцій, спрямованих на розвиток громадянського суспільства.

Волонтерські ініціативи євроклубівців, починаючи від точкових акцій на початку своєї діяльності, потужних проєктів «З добром до людей», «Душі людської доброта», до допомоги нашим захисникам від 2014 року, спрямовані на підтримку й допомогу самотнім людям похилого віку, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, захисникам та захисницям, покинутим домашнім улюбленцям.

Формування культурної компетентності в євроклубі спрямоване на розвиток розуміння та поваги до різноманітності культур, мов, традицій та цінностей країн Європи, в тому числі України.

Технології, що використовуються для формування культурної компетентності:

- організація виставок, презентацій та демонстрацій, які присвячені різноманітним культурам та традиціям, що дозволяє учасникам отримати уявлення про культурне багатство світу;

- проведення заходів, під час яких учасники можуть представити культурні особливості України та інших країн через музику, танці, кулінарію, традиційні ремесла тощо;

- залучення учасників до участі в міжнародних обмінах, проєктах або партнерствах, що сприяють співпраці та взаєморозумінню між різними культурами;

- організація екскурсій та подорожей до історичних та культурних пам'яток, музеїв, галерей, традиційних поселень, що допомагає учасникам поглибити своє розуміння культурної спадщини;

- проведення заходів, які моделюють міжнародні відносини та культурні взаємодії, що допомагає учасникам навчитися взаємодіяти в культурно різноманітних середовищах.

Зазначені технології сприяють формуванню культурної компетентності учасників євроклубу, сприяють розширенню їхнього світогляду та розумінню культурних особливостей та спільних цінностей.

Протягом своєї діяльності євроклубівці проклали туристичні маршрути у різні регіони України та Європейські міста. Вивчаючи історичні та культурні пам'ятки, музеї, визначні місця Києва, Львова та Українських Карпат і Закарпаття, Одеси, Миколаєва, Полтави, багато міст і сіл Кіровоградщини та

Черкащини, а також Польщі, Німеччини, Чехії, Франції.

Формування підприємливості та фінансової грамотності в євроклубі може бути організовано за допомогою різноманітних заходів та ініціатив, спрямованих на розвиток навичок управління фінансами, планування бізнесу та підприємництва.

Технології для формування підприємливості та фінансової грамотності:

- проведення навчальних заходів з фінансової грамотності, де учасники можуть ознайомитися з основами бюджетування, управління особистими фінансами, інвестування та іншими фінансовими питаннями;
- організація практичних заходів, що спрямовані на розробку фінансових планів, бізнес-моделей та стратегій залучення фінансування;
- проведення заходів, що дозволяють учасникам отримати практичні навички управління фінансами та прийняття фінансових рішень;
- залучення учасників до участі у конкурсах, проєктах, розрахунку їх бюджетів або вирішенні фінансових кейсів, що сприяє розвитку аналітичних та підприємницьких навичок молоді.

Такі технології допомагають учасникам євроклубу розвивати підприємницькі та фінансові навички, які є важливими для успішного функціонування у сучасному світі та реалізації власних проєктів та ідей.

Окрім роботи над плануванням бюджету проєктів, які ініціює та реалізує євроклуб, для учнів проводяться: рольова гра «Бюджет громади», воркшоп «Бюджет проєкту від «А» до «Я», тренінги «Створення бізнес-плану», «Маркетинг та продажі», «Фінансова грамотність», «Підприємництво та інновації», – ці заходи сприяють розвитку підприємницьких навичок євроклубівців та підготують їх до успішного функціонування у сучасному європейському бізнес-середовищі.

Висновки

Формування ключових компетентностей в євроклубі є важливим і ефективним процесом, який сприяє розвитку учасників як особистостей та громадян майбутньої об'єднаної Європи. Основні висновки щодо цього процесу включають:

1. Широкий спектр компетентностей: євроклуб надає можливість розвивати різноманітні компетентності, включаючи мовні, соціальні, громадянські, підприємницькі, фінансові, інформаційно-комунікаційні, та інші.

2. Навчання через практику: більшість заходів у євроклубі спрямовані на набуття компетентностей через практичні вправи, проєкти, рольові ігри, тренінги та

співпрацю над конкретними завданнями.

3. Сприяння міжкультурному розумінню: учасники євроклубу мають можливість спілкуватися з представниками різних країн та культур, що сприяє розвитку міжкультурного розуміння та толерантності.

4. Стимулювання творчого мислення та ініціативності: євроклуб створює умови для розвитку творчого та ініціативного мислення учасників, що сприяє їхньому особистому та професійному зростанню.

5. Сприяння саморозвитку та самореалізації: участь у різноманітних заходах євроклубу допомагає учасникам виявити свої сильні сторони, лідерські навички, розвинути потенціал та знайти своє місце у суспільстві.

6. Підготовка до викликів сучасного світу: компетентності, які формуються в євроклубі, готують учасників до викликів сучасного світу, сприяючи їхньому успішному функціонуванню в різних сферах життя.

Отже, євроклуб відіграє важливу роль у формуванні ключових компетентностей учасників, сприяючи їхньому особистісному, професійному та соціальному розвитку.

Враховуючи вищезазначене, вкрай важливою є роль координатора євроклубу, оскільки від його професіоналізму, лідерських якостей та здатності мотивувати та надихати залежить ефективність розвитку учасників та досягнення клубом своїх цілей і завдань. У формуванні ключових компетентностей здобувачів освіти координатор створює стимулююче та сприятливе середовище для розвитку учасників, заохочує активну участь,

співпрацю та творчий розвиток учасників, відповідає за планування та організацію заходів, спрямованих на розвиток різних компетентностей, враховує потреби та інтереси учасників, заохочує їх до постійного саморозвитку та

самовдосконалення, пропонує різноманітні ресурси для ефективної діяльності, створює можливості для взаємодії та співпраці між учасниками клубу, вибудовує позитивний та підтримуючий емоційний клімат у євроклубі, що сприяє відчуттю комфорту та впевненості учасників, їхній відкритості до розвитку, підтримує особистісне зростання кожного вихованця, стимулюючи його самостійність,

впевненість у власних силах та розвиток позитивних особистісних якостей.

У цілому, керівник євроклубу виступає як фасилітатор розвитку ключових компетентностей учасників, сприяючи їхньому особистісному, соціальному та професійному зростанню.

Список використаних джерел

1. Арутюнян О. С. Навчальна програма «Європейський клуб». 4 роки навчання. Київ, 2012. 16 с.
2. Димек Р. Європейський клуб у школі. Навіщо? Як? Чому?: підручник для вчителів та учнів. Варшава, 2006. 110 с.
3. Євроклуби в Україні: організація роботи та успішний досвід : метод. посіб. /за ред. П. Кендзьор. Львів : ЗУКЦ, 2008. 52 с. URL: https://www.novadoba.org.ua/pdf/20191029_143651_Євроклуби%20України.pdf.
4. Корисна інформація про мережі ЄС. Євроквіз – Прямуємо разом! URL: <https://euroquiz.org.ua/network-eu/about> (дата звернення: 09.05.2024).
5. Арутюнян О. С., Давидова В. К., Черніков Д. О., Верещак Ю. М. Навчальна програма з позашкільної освіти соціально-реабілітаційного напрямку «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КЛУБ». Початковий, основний, вищий рівні, 3 роки навчання «Схвалено для використання в освітньому процесі». Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 13.12.2023 (протокол № 4). URL : <https://drive.google.com/file/d/1XzqmwXfRbnfZI-MgXBJ50IAqoqKsqjjs/view>.
6. Арутюнян О. С. Навчальна програма з позашкільної освіти соціально-реабілітаційного напрямку «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КЛУБ». Основний та вищий рівні, 2 роки навчання. «Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах» (лист ІМЗО від 27.03.2019 № 22.1/12-Г-143; протокол засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти МОН України від 15.03.2019 № 1. URL : <https://drive.google.com/open?id=1CHsuRSM3rjro5T5mdzEcOWtzev0vo2Md>
7. Про внесення змін до Державного стандарту базової середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 р. № 972. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/972-2022-п#Text> (дата звернення: 26.05.2024).
8. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 24 березня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.05.2024).
9. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р : станом на 22 серп. 2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-р#Text> (дата звернення: 25.05.2024).
10. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року : Рек. Європ. Союзу від 18.12.2006 р. № 2006/962/ЄС. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text (дата звернення: 26.05.2024).
11. Шарова Н.В. Євроклуб як одна з форм позакласної роботи. Сокаль: РМК, 2018. 50 с. URL : <https://naurok.com.ua/metodichniy-posibnik-vroklub-yak-odna-z-form-pozaklasno-roboti-364188.html>

У посібнику використано світлини різних років учасників Євроклубу «Астра» комунального закладу «Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат Кіровоградської обласної ради» з дозволу їхніх батьків.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Статут Євроклубу «Астра»
комунального закладу
«Центральноукраїнський науковий
ліцей-інтернат Кіровоградської обласної ради»

1. Основні положення.

1.1 Європейський клуб наукового ліцею-інтернату, що має назву «Астра», який в наступних пунктах даного статуту буде називатися Євроклубом, є об'єднанням учнів та вчителів Комунального закладу «Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат Кіровоградської обласної ради»

1.2 Євроклуб створюється на невизначений термін.

1.3 Діяльність Євроклубу поширюється на території ліцею-інтернату, м. Кропивницького та Кіровоградської області.

Адреса Євроклубу: вул. Театральна, 7, м. Кропивницький,

1.4 Члени Євроклубу беруть участь в діяльності Клубу на громадських засадах.

2. Мета та завдання Євроклубу.

2.1 Мета діяльності Євроклубу.

2.1.1 Сприяння процесам євроінтеграції, підтримка курсу України на інтеграцію в Європейські структури.

2.1.2 Розширення знань про Європу, країни Європейського Союзу.

2.1.3 Інформування про ЄС, євроінтеграційні процеси та співпрацю України та ЄС.

2.1.4 Поширення інформації про Україну, її місця на Європейському континенті та роль у процесі євроінтеграції.

2.1.5 Створення сприятливих умов для самореалізації учнівської молоді.

2.1.6 Вироблення нового стилю відносин, поведінки, мислення; підготовка молоді до життя в об'єднаній Європі.

2.2 Завдання Євроклубу.

2.2.1 Вивчення та поширення інформації історії, культури, мови, звичаїв та традицій як країн Європейського Союзу, так і України як невід'ємної частини європейської цивілізації.

2.2.2 Проведення зборів, зустрічей, засідань, конкурсів, конференцій з метою обміну досвідом та обговорення актуальних проблем.

2.2.3 Встановлення культурних, освітніх та ділових контактів між молоддю України та країн ЄС.

2.2.4 Сприяння вивченню іноземних мов.

2.2.5 Підготовка та проведення круглих столів, дебатів, диспутів, конференцій та інших форм діяльності, спрямованих на підвищення інтелектуального рівня та обізнаності молоді щодо принципів діяльності ЄС та його структур.

2.2.6 Участь в обласних, всеукраїнських та інших конкурсах, фестивалях тощо.

3 Членство в Євроклубі.

3.1 Членом Євроклубу може бути кожен учень та вчитель школи.

3.2 Членство в Євроклубі є добровільним.

3.3 Статус члена Євроклубу присвоює Рада Євроклубу згідно з поданням зацікавленої особи.

4. Права та обов'язки членів Євроклубу.

4.1 Права кожного члена клубу.

4.1.1 Участь у загальних зборах Євроклубу.

4.1.2 Активне та пасивне виборче право під час обрання керівних органів Євроклубу.

4.1.3 Складання пропозицій щодо діяльності Євроклубу та активна участь у дискусіях з цієї теми.

4.2 Обов'язки кожного члена Євроклубу.

4.2.1 Дотримання положень даного статуту.

4.2.2 Активна участь в реалізації мети та завдань Євроклубу.

4.2.3 Підпорядкування рішенням керівництва Євроклубу.

5. Керівні органи Євроклубу.

5.1 Загальні Збори Євроклубу.

5.1.1 В Загальних Зборах клубу беруть участь всі члени Євроклубу.

5.1.2 Загальні Збори є найвищим керівним органом Євроклубу та уповноважені приймати усі рішення, що пов'язані з діяльністю Євроклубу.

5.1.3 Загальні Збори скликаються Радою Євроклубу не рідше ніж раз на місяць та на вимогу хоча б чверті членів Євроклубу.

5.1.4 Загальні Збори уповноважені приймати рішення, коли в них бере участь принаймні третина членів Євроклубу.

5.1.5 Загальні Збори приймають рішення абсолютною більшістю голосів.

5.2 Рада Євроклубу складається з 3 осіб, обирається на 1 рік Загальними Зборами.

5.2.1 Рада Євроклубу керує поточною діяльністю Євроклубу.

5.2.2 Рада Євроклубу є офіційним представником Євроклубу.

5.2.3 Рада Євроклубу з-поміж своїх членів обирає Голову Євроклубу, який керує її роботою.

5.2.4 Рада Євроклубу приймає рішення абсолютною більшістю голосів, за присутності принаймні 2 членів.

6. Прикінцеві положення.

6.1 Цей статут стає чинним після прийняття його принаймні 2\3 членів Євроклубу, після консультації з адміністрацією наукового ліцею-інтернату.

6.2 Зміни в статуті приймаються Загальними Зборами понад 2\3 голосів.

Сценарний план засідання Євроклубу «Парад Європейських мов»

Мета: поглибити знання молоді про країни Європейського Союзу, популяризувати вивчення європейських мов, розвивати толерантність у старшокласників.

Завдання для учнів: Дослідити обрану (шляхом жеребкування) європейську країну, вивчити привітання мовою цієї держави та розповісти цікаву легенду.

Обладнання: презентація «Парад Європейських мов», картки з привітаннями написаними різними мовами та назвами відповідних країн.

Перебіг заходу:

I. Вступне слово координатора Євроклубу.

26 вересня відзначається Європейський день мов, як спосіб підтримки мовного різноманіття, двомовності кожного європейця та розвитку викладання мов у світі. Дійсно, зараз стає все більше і більше людей, які вільно розмовляють, як мінімум, однією іноземною мовою.

У європейських інститутах офіційно рівноправно використовуються такі мови: англійська, болгарська, угорська, грецька, датська, ірландська, іспанська, італійська, латиська, литовська, мальтійська, німецька, нідерландська, польська, португальська, румунська, словацька, словенська, фінська, французька, чеська, шведська, естонська.

Всі рішення, що приймаються офіційними органами ЄС, перекладаються всіма офіційними мовами, тому громадяни ЄС мають право звертатися до органів ЄС та отримувати відповідь на свої запити будь-якою з офіційних мов.

Перше місце у німецької мови. Її вважають рідною приблизно 95 мільйонів осіб. Потім ідуть французька (66 млн.), англійська (63 млн.), італійська (60 млн.), іспанська та польська (близько 40 млн.).

Українську мову в Європі як політичну поки не визнають, але все одно шанують. Адже Україна заявляє про себе як європейська держава.

Збереження і розвиток мов, включаючи малі, декларується в якості офіційної мовної політики Євросоюзу. Серед способів досягнення цього, зазвичай, називаються вивчення більше ніж однієї іноземної мови й продовження вивчення мов у зрілому віці.

II. Парад мов країн Європейського Союзу

(кожен учень починає свій виступ вітанням мовою країни, яку він представляє. Потім розповідає одну з легенд цієї ж країни).

Приклади виступів учнів.

1. Словаччина

Привітання: живо, чоа, добер дан (ютрю, вечер)

Як справи: како сі? како гре?

Смачного: добер тек

Я тебе кохаю: яз ті любіть

Прощання: адже, чао, насвіданье

Легенда про графиню.

Словаччину ще називають країною замків. Одним з найвідоміших є Чахтицький замок на заході країни, який у середньовіччі належав Єлизаветі Баторі, яка увійшла в історію, як «кривава графиня». За легендою графиня одного разу вдарила свою служницю по обличчю. Кров з носа дівчини бризнула на шкіру графині, після чого Єлизаветі здалося, що вона стала краще виглядати. За легендами, у Єлизавети була залізна діжа, де жертва стікала кров'ю, якою потім наповнювалась кам'яна ванна, в якій графиня купалась. Останні чотири роки життя графиня провела заточена у власному замку в замуrowаній кімнаті, де був лише вузький отвір для подачі їжі. Ув'язнення в таких жахливих умовах закінчилося для графині самогубством. Ходять легенди, що привид графині і сьогодні з'являється у стінах Чахтицького замку.

2. Ірландія

Доброго дня – god dag.

Офіційні мови – ірландська, англійська.

Легенда про вікінгів.

В один з червневих днів 793 р. ченці монастиря на острові Ліндісфарн, поблизу узбережжя Нортумбрії, побачили в морі вітрила. Поява корабля в цьому відкритому всім вітрам і бурям негостинному куточку Північно-Східної Англії було рідкісною подією. Ось уже більш як півтора століття слугами монастиря Ліндісфарн, заснованого ірландськими та шотландськими місіонерами, жили самотньо, у суворому аскетизмі, проводячи час у молитвах і господарських заняттях. Їхнє мирне життя було мало пов'язано з подіями зовнішнього світу і не порушувалася ними. Тому при вигляді чотирикутних вітрил кораблів, які наближалися до острова, ченці не зазнали великого хвилювання. Якими ж були їхній подив і жах, коли на берег зійшли воїни в кольчугах з бойовими сокирами в руках. Прохання про помилування й благання, звернені до Бога, не подіяли: монастир був зруйнований і спалений, дорогоцінні дароносиці та інші святі речі, шати священиків і все майно розграбовані прибульцями, багато ченців вбито, інших захоплено в полон і відвезено геть від рідних берегів. Камінь, як згадка про ці події, споруджений згодом у Ліндісфарн, красномовно оповідає про пережиту ченцями трагедію. На одній із його сторін висічені фігури людей, які схилюлися перед хрестом і моляться, на іншій – йдуть один за одним воїни із занесеними для смертельного удару бойовими сокирами.

3. Іспанія

Привітання: buenos días (привіт).

Легенда Іспанії.

Іспанський Папа Ноель – і за походженням, і зовні дуже схожий на свого американського колегу Санта-Клауса. Він також носить червоний одяг, ковпак, окуляри й білосніжну бороду. Живе десь на Північному полюсі, їздить на оленячій упряжці та користується допомогою ельфів для приготування й упаковки подарунків. Тільки в Іспанії Папа Ноель не лізе в кімнату через димохід, а залишає свої дари на підвіконні. Його прообразом вважається Святий

Миколай – реальний історичний персонаж, який жив у Візантії в III-IV ст. покровитель мандрівників і дітей. Саме з епізодом з його життя пов'язана традиція дарувати різдвяні подарунки.

Оскільки в Іспанії більшого значення надають традиційному святкуванню Дня Трьох Королів, то Папа Ноель там менш популярний. Однак діти все одно його люблять, адже, чим більше чарівників і подарунків – тим краще.

4. Польща

Witam! Nazywam sie Jane chce pogratulowac na jstku! Wszystkiego najlepszego!

Легенда про створення герба Польщі.

За легендою, білого орла, який у подальшому став гербом Польської держави, побачив легендарний Лех разом зі своїми братами Чехом і Русом – родоначальниками слов'янських народів. У тому місці, де це трапилось, Лех заснував місто і назвав його Гніздо, тому що орел кружляв над своїм гніздом. Спочатку орел був особистим знаком Пшемисла II, коронованого у 1295 році. За півстоліття він став загальнодержавним символом. Нинішній герб було затверджено у 1990 році.

III. Гра «Привітайся зі мною».

(Вчитель підготував картки, на яких написано назви країн та привітання мовами цих країн. Потрібно знайти відповідність).

Завдання для карток.

Goddag (Годдаг) – привітання в Данії.

Huwa raivaa (Хіва пайва) – привітання в Фінляндії.

Dzien dobry (Джень добри) – привітання в Польщі.

Dobry den (Добрий дэнь) – привітання в Чехії.

Bongours. Salut (Бонжур, Салю) – привітання у Франції.

Buenos Dias (Буенос Діас) – привітання в Іспанії.

Guten Tag (Гуттен таг) – привітання в Германії.

Gruezi (Груезі) – привітання в Швеції.

Von giorno (Бон джіорно) – привітання в Італії.

Вітаю – привітання в Україні.

(учні об'єднуються в три команди й швидко встановлюють відповідності. Гра закінчується дружнім рукостисканням).

Опис проєкту «Європростір ЗУМ (Знаю. Умію. Можу)»

Мета, завдання та очікувані результати проєкту: коротко пояснить, на що спрямований проєкт, що зміниться після виконання проєкту.

Створення інформаційно-комунікаційного простору для розвитку знань, умінь та навичок, які сприятимуть формуванню громадянської культури на основі європейських цінностей і принципів.

Завдання:

- Поширити знання про європейські цінності й принципи, євроінтеграційні процеси в Україні, пріоритетні напрямки європейської політики шляхом організації та проведення тематичних заходів.
- Розвиток вмінь та навичок, які сприятимуть формуванню активної життєвої позиції майбутніх громадян об'єднаної Європи.
- Розвиток навичок комунікації, лідерства, відповідальності, вміння працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.
- Розробка та проведення інтерактивних заходів, під час яких учнівська молодь буде застосовувати здобуті знання й навички.
- Популяризація діяльності євроклубів як осередків самореалізації для молоді.
- Створення та поширення портфоліо матеріалів задля збільшення можливостей і розширення діяльності євроклубів та інших мереж ЄС, впровадження в їхню роботу кращих практик форматів навчання та взаємодії.
- Посилення співпраці між євроклубами, бібліотеками та Інформаційними центрами ЄС у своїх регіонах.

Очікувані результати:

- Створено ефективний європейський простір для розвитку знань, умінь та навичок, які сприятимуть формуванню громадянської культури на основі європейських цінностей і принципів.
- Підвищено рівень обізнаності учасників щодо ЄС, переваг євроінтеграції України.
- Досліджено та вивчено кращі практики створення сприятливих умов для самореалізації молоді.
- Створено та поширено портфоліо матеріалів задля збільшення можливостей і розширення діяльності євроклубів та інших мереж ЄС, впровадження в їхню роботу кращих практик форматів навчання та взаємодії.
- Збільшено частку активно налаштованої молоді у питанні євроінтеграції.
- Підписано та успішно реалізовано партнерську угоду між євроклубом «Астра» та Кіровоградською обласною бібліотекою для юнацтва імені Євгена Маланюка.
- Більше 3000 учнів з Кіровоградської, Вінницької, Черкаської, Житомирської та Дніпропетровської областей охоплено заходами євроінтеграційної тематики.

- Створено у свідомості школярів цілісний образ «Україна – це Європа, а Кропивницький – європейське місто».

- Продумано варіанти популяризації євроінтеграції та заплановано подальшу співпрацю з євроклубами та іншими мережами ЄС.

Партнери проєкту/інші мережі залучені до проєкту: Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва ім. Є. Маланюка, координатор Тетяна Букач.

Євроклуб «Вікно в Європу», с. Лучинець, Вінницька обл., координатор Країло Оксана Анатоліївна, krailo321@ukr.net (063)4400796.

Євроклуб «European culture», м. Жмеринка, Вінницька обл., координатор Салієва Тетяна Анатоліївна

Євроклуб «Європейські зірки», м. Звягель, Житомирська обл., координатор Кравчук Тетяна Миколаївна.

Євроклуб «You and Me», м. Черкаси, координатор Щербатюк Леся Анатоліївна.

Євроклуб «Сучасник» м. Кам'янське, Дніпропетровська обл., координатор Чирва Валентина Василівна.

Заходи проєкту:

1. Зустріч у змішаному форматі з регіональними експертами з питань євроінтеграції та молодіжної політики «Європейські можливості для молоді».
2. Євротолока «Кращі практики організації європростору» за активної участі партнерів та учасників проєкту, змішаний формат.
3. «Європейський tool kit». Серія заходів від експертів, тренерів, коучів Кіровоградської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Є. Маланюка, Центральноукраїнського наукового лицею-інтернату, Кіровоградського відділення МАНу, координаторів євроклубів-партнерів тощо.
  - 1) Тренінг «У Європу – з Україною у серці». Під час заходу «прокачаємо» знання з питань історії розширення, принципів діяльності та пріоритетів політики Європейського Союзу, відносини Україна-ЄС, діяльності Представництва ЄС в Україні, допомога ЄС Україні для здобуття перемоги у російсько-українській війні, європейська ідея, європейські цінності й принципи, змішаний формат.
  - 2) Майстер-клас зі створення постерів «Знаю. Вмію. Можу.».
  - 3) Практичне заняття у STEAM-лабораторії, знайомство з можливостями (прилади віртуальної реальності, 3Д принтери, 3Д ручки, майданчики з робототехніки, виготовлення на цифрових верстатах підставок під смартфон з логотипом проєкту).
  - 4) Фотоклас у форматі Snap-shot «Я європеєць», «Моє європейське місто» тощо.
  - 5) Майстерка «Виготовлення патріотичних сувенірів з використанням екоматеріалів».
4. До Всеукраїнського Дня бібліотек. Фестиваль на вулиці Театральній «Європростір ЗУМ» 5. Створення та поширення портфоліо матеріалів, підсумки проєкту.

Цільова аудиторія проєкту: учасники євроклубів та читачі бібліотеки для юнацтва, молодь міста Кропивницького та територіальних громад євроклубів-

партнерів. Оскільки за умовами проєкту майстер-класи передбачають відкритий формат, передбачаємо запрошення зацікавленої учнівської молоді з інших освітніх закладів.

Заплановане інформування про проєкт в ЗМІ, соціальних мережах: офіційні сторінки проєкту та партнерів у соц. мережах: Facebook, Instagram, Telegram, офіційний сайт навчального закладу <http://portal.prolisok.org/>, сайт Кіровоградської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Є. Маланюка <https://lib.kr.ua/> <https://euroquiz.org.ua/>, телеканал «Суспільне Кропивницький», регіональні інтернет-видання «Гречка», «Точка доступу. Кропивницький», газета «Пролісок» наукового ліцею тощо.

Опис проєкту «Європейський горизонт: ідея, цінності, символи»

Мета: Підвищення рівня обізнаності молоді про європейську ідею, сприяння утвердженню європейських символів, цінностей та принципів шляхом долучення євроклубівців з різних куточків України до нових напрямів діяльності, нових форм активностей, що дозволить глибше розуміти та оцінювати значення європейських цінностей та сприяти розвитку свідомого підходу до європейської ідентичності.

Завдання:

1. Поширення знань про європейські цінності й принципи, євроінтеграційні процеси в Україні, пріоритетні напрями європейської політики шляхом організації та проведення тематичних заходів для координаторів та учасників євроклубів Кіровоградщини, Дніпропетровщини, Вінниччини, Черкащини та Тернопільщини.

2. Удосконалення умінь та навичок молоді, які сприятимуть формуванню активної життєвої позиції майбутніх громадян об'єднаної Європи.

3. Розвиток критичного мислення, навичок комунікації, тимблдингу та лідерства, опанування тайм-менеджментом.

4. Дослідження та висвітлення впливу європейських цінностей на розвиток суспільства та політики в Європейському Союзі.

5. Підвищення ефективності діяльності євроклубів як осередків самореалізації для молоді.

6. Ведення супроводу новостворених євроклубів задля збільшення їхніх можливостей, впровадження в роботу кращих практик форматів навчання та взаємодії.

Очікувані результати:

1. Зростання обізнаності: підвищення рівня обізнаності учасників проєкту про європейські символи, цінності та принципи, сприяючи розумінню їхнього значення та впливу на суспільство.

2. Громадянська активність: збільшення громадянської активності та участі у питаннях, пов'язаних з європейськими цінностями, що сприяє побудові сильного громадянського суспільства.

3. Поширення інформації: розповсюдження інформації через різноманітні канали для досягнення широкого аудиторіуму та сприяння освіті з питань європейських цінностей.

4. Партнерство і співпраця: зміцнення партнерства та співпраці між євроклубами для спільної підтримки, поширення та захисту європейських цінностей, заплановано подальшу співпрацю з євроклубами та іншими мережами ЄС.

5. Створення позитивного впливу: формування позитивного впливу на суспільство через просвітницькі заходи, спрямовані на підтримку та поширення європейських цінностей.

Партнери проєкту:

1. Євроклуб «Крок», м. Бережани, Тернопільська обл., координатор Якимець Леся Василівна.
2. Євроклуб "Без кордонів" м. Дніпро, координатор Кравчуновська Наталія Вікторівна.
3. Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва ім. Є. Маланюка, координатор Тетяна Букач.
4. Євроклуб «Вікно в Європу», с. Лучинець, Вінницька обл., координатор Країло Оксана Анатоліївна.
5. Євроклуб «You and Me», м. Черкаси, координатор Щербатюк Леся Анатоліївна pazagoma@ukr.net (093)2888828
6. Євроклуб «Сучасник» м. Кам'янське, Дніпропетровська обл., координатор Чирва Валентина Василівна.
7. Євроклуб «MERRYBOX» м.Марганець, Дніпропетровська обл., координатор Цикункова Яна Вікторівна.
8. Євроклуб «European culture», м. Жмеринка, Вінницька обл., координатор Салієва Тетяна Анатоліївна.
9. Євроклуб «Євро.ua», смт. Черкаське, Дніпропетровська обл., координатор Руда Тетяна Анатоліївна.

Заходи:

1. Робоча онлайн-зустріч з партнерами проєкту «Європейський горизонт: ідея, цінності, символи».
2. Євротур «Відкриваємо Європу», квест «Символи Європи».
3. Вебінар «Зародження та розвиток ідей європейської єдності».
4. Рольова гра «Мій парламент: розумію та впливаю».
5. Онлайн-вікторина «Європа у цифрах».
6. Вулична акція до Дня Європи "Євростріт: Об'єднані кроки для майбутнього".
7. Вебінар «Опановуємо нові формати: презентація у стилі TEDx та формат «Печа-куча»: говорити так, щоб вас слухали».
8. Конкурс презентацій у стилі TEDx "Європа: від символів до спільних принципів».
9. Створення європейських куточків у просторі новостворених євроклубів.
10. Літня школа «Європейські цінності і принципи у фокусі».
11. Конкурс есе для учасників літньої школи.
12. Відкрита лекція «Спільно для демократії: зміцнюючи громадянське суспільство».

13. Підсумковий захід-презентація результатів проекту «Європейський горизонт: ідея, цінності, символи».

Учасники євроклубів та читачі бібліотеки для юнацтва, молодь міста Кропивницького та територіальних громад євроклубів-партнерів. Оскільки за умовами проекту майстер-класи передбачають відкритий формат, передбачаємо запрошення зацікавленої учнівської молоді з інших освітніх закладів.

Місце/я реалізації проекту: Комунальний заклад «Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат Кіровоградської обласної ради», місто Кропивницький, Кіровоградська область.

Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва ім. Є. Маланюка, місто Кропивницький, Кіровоградська область.

Тематична лінійка до дня Європи «Європейський горизонт»

Мета: поширення інформації про походження, історію, значення та цінності Дня Європи, залучення молоді до обговорення та вивчення тем, пов'язаних з Європейським Союзом, його історією та перспективами, сприяючи їх активній участі у спільних європейських ініціативах, просування цінності демократії, прав людини та громадянського суспільства в Європі, стимулювання активної участі у громадському житті та прийняття відповідальності за спільні справи, розвиток навичок роботи з інформаційними технологіями, критичного мислення та діджиталізації процесів.

Обладнання: мультимедійне обладнання та презентація, мікрофони, відео файли.

Перебіг заходу:

Координатор євроклубу:

9 травня Україна вже вдруге разом з ЄС відзначає на державному рівні День Європи. В цей день ми згадуємо про історію європейської інтеграції та, той факт, що народи, які свого часу ворогували, зуміли об'єднатися заради спільного майбутнього. З 23

червня 2022 року Україна є кандидатом на членство у ЄС, 14 грудня 2023 року Рада Європейського Союзу вирішила розпочати переговори щодо вступу України до Європейського Союзу. Більше про історію Дня Європи як головного свята ЄС далі від учасників євроклубу «Астра».

Учениця: Після Другої світової війни Європа лежала в руїнах. Для економічного відновлення варто було забути про історичну ворожнечу, зокрема між Францією та Німеччиною, та почати спільними зусиллями будувати єдине майбутнє.

Учень: Одним з тих, хто запропонував втілити спільний європейський проєкт на практиці, був міністр закордонних справ Франції Роберт Шуман. Політик народився на прикордонні між Люксембургом, Францією та Німеччиною. Тому Роберт Шуман, як ніхто інший, знав, як це народитися в Люксембурзі, здобути освіту в Німеччині, а зробити політичну кар'єру у Франції.

Учениця: 9 травня 1950 року було підписано документ, який увійде в історію як «Декларація Шумана». Декларація пропонувала створити Європейську спільноту вугілля і сталі, але обов'язковою умовою для цього було франко-німецьке замирення.

Учень: Європа не буде створена відразу чи за єдиним планом. Вона буде побудована через конкретні досягнення, які спочатку створюють фактичну солідарність.

Учениця: Зближення європейських націй вимагає усунення давнього протистояння Франції та Німеччини. Будь-які дії повинні стосуватися насамперед цих двох країн, – стверджувалося в Декларації Шумана.

Учень: Економічна інтеграція між Францією та Німеччиною згодом поширилася на інші країни Західної Європи. У квітні 1951 року було підписано Паризьку угоду, яка заснувала Європейську спільноту вугілля і сталі.

Учениця: Співзасновниками спільноти були Франція, Федеративна Республіка Німеччина, Італія, Бельгія, Нідерланди та Люксембург. Угода вступила в дію вже у 1952 році та була чинною до 2002 року.

Учень: День Європи вперше було визнано святом Радою Європи у 1964 році. Вже у 1985 році Європейські спільноти визнали День Європи святом у ЄС. **(відео 1, фрагмент відео <https://www.youtube.com/watch?v=c2uTqRS4N5c>)**

Учениця: Дату 9 травня було обрано не випадково, а з метою вшанування внеску Роберта Шумана в євроінтеграцію.

Учень: На засіданні в Мілані у червні 1985 року Європейська Рада затвердила День Європи як святковий разом з прапором Європи. Європейський Парламент визнав День Європи у 2008 році.

Учениця: Свято Дня Європи є одним із символів Євросоюзу інші символи – це прапор, валюта євро, гімн та лозунг.

Учень: Нагадаємо, що гімном ЄС є «Ода радості» Людвіга ван Бетховена, а лозунгом вислів латиною *In varietate concordia* (Об'єднані в різноманітті).

Учениця: Прапор Європи – символ Європейського Союзу та Ради Європи – синє полотнище з 12 жовтими зірками, які утворюють коло посередині.

На тлі блакитного неба зірки символізують народи Європи в колі, знаку єдності. Число зірок є незмінним, рівним дванадцяти. Це число символізує досконалість і повноту.

(відео 2, фрагмент відео <https://www.youtube.com/watch?v=N0PZ1zc32lk>)

Учень: Кожна країна має свої традиції святкування Дня Європи. У Німеччині влаштовують європейський тиждень, в Люксембурзі 9 травня вихідний, в Польщі проводять Парад Шумана.

Учениця: Зазвичай євроінституції в Люксембурзі, Брюсселі та Страсбурзі проводять офіційні заходи із вшанування пам'яті Робера Шумана та інших політиків, що об'єднали Європу після Другої світової.

Учень: Варто згадати й Жана Моне, який був президентом Європейської спільноти вугілля і сталі у 1952–55 роках. Нині його ім'ям названі навчальні та наукові проекти, які сприяють інтеграції України до Євросоюзу.

Учениця: Німецький канцлер Конрад Аденауер був серед тих, хто теж сприяв успішності європейського проекту. Франко-німецький тандем став запорукою подальшої євроінтеграції. Хоча в самій Франції День Європи не є вихідним.

Учень: В Україні День Європи почали святкувати ще у 2003 році. Враховуючи події Євромайдану та підписання Україною Угоди про Асоціацію з ЄС у 2014 році, це свято набуло не просто символічного значення. У червні 2022 року Україна отримала кандидатський статус ЄС.

Учениця: Українці вже довели власною боротьбою проти російських окупантів свою європейську ідентичність.

Учень: І те, що сьогодні ми вже вдруге святкуємо День Європи разом з ЄС, дуже важливо.

Учениця: Ми є частиною родини європейських держав зі спільними цінностями та прагненнями, а Збройні Сили України міцно стоять на захисті України, насамперед, та всієї вільної Європи.

Учень: Шлях повернення України до родини країн Євросоюзу – це незворотний шлях, Європейський Союз своїми діями підтверджує – майбутнє України – в ЄС.

Учениця: Дедалі більше ми інтегруємось в європейський простір, адаптуємо національне законодавство до відповідного європейського, впроваджуємо норми та стандарти ЄС, а отже прагнемо якнайшвидше повернутись назад до європейської родини, реінтегруватись у культурний та ціннісний вимір Євросоюзу.

Учень: День Європи набуває особливого значення, адже для українців він є, зокрема, символом боротьби за свободу та європейське майбутнє, де в основі політик – добробут та права кожного громадянина!

Координатор євроклубу: дякуємо нашим захисникам та захисницям за можливість навчати і навчатись, дякуємо євроклубівцям за проведення тематичної лінійки, насамкінець, запрошуємо присутніх долучитися до традиційного танцювального флешмобу!

Слава Україні! Героям Слава!

Вікторина «Європа у цифрах»

Мета: підвищення рівня обізнаності учнів щодо країн Європи, розвиток культури дослідництва, глибокого розуміння соціокультурного контексту та підвищення мультимедійної грамотності шляхом вивчення цифрової інформації про країни Європи, сприяння розширенню світогляду молоді, формуванню їх громадянської позиції, європейської ідентичності.

Швидко і правильно відповідай на 12 запитань, дізнавайся більше про ЄС.

Гра розміщена на сайті «Всеосвіта», де є можливість сформувати сертифікат за успішне проходження вікторини.

Кожне з дванадцяти запитань містить три варіанти відповідей.

1. Скільки зірок на прапорі ЄС?
  - 1) 10
  - 2) 12
  - 3) 27
2. Скільки країн входить до ЄС?
  - 1) 27
  - 2) 28
  - 3) 12
3. Рекордсменами Євробачення за кількістю перемог серед країн є Ірландія та Швеція – 7 разів конкурсант з цих країн займали перше місце на конкурсі. А скільки разів перемагала Україна?
  - 1) 2
  - 2) 3
  - 3) 5
4. Світова спадщина ЮНЕСКО – видатні культурні та природні цінності, що вважаються надбанням усього людства. Ці цінності перелічені в Списку ЮНЕСКО. Італія перевершує будь-яку іншу країну у світі за кількістю об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Скільки об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО знаходиться в Італії?
  - 1) 145
  - 2) 67
  - 3) 55

5. Болгарія є однією з найстаріших у складі Європи. Відколи держава виникла у 681 році, навіть її назва не змінювалася впродовж багатьох століть. Впродовж скількох століть не змінювалася назва Болгарії?
- 1) **14**
  - 2) 24
  - 3) 10
6. Німеччина – одна з найбільш густонаселених країн у світі. Крім того, ця країна має дуже багато різних цікавих фактів. Німеччина відома більш ніж 2100 замками, більше 1500 сортами пива, понад 1000 видів ковбас і найбільшим у світі фестивалем пива. Також у Німеччині понад 400 зоопарків – найбільше у світі. А Берлін має найбільшу залізничну станцію в Європі. А от цікаво, чи знаєте ви... Скільки відсотків автомобільних доріг у Німеччині не мають обмеження швидкості?
- 1) 50
  - 2) 40
  - 3) **85**
7. Лох-Несс – найбільша за об'ємом води прісноводна водойма Великої Британії. Озеро характерне тим, що дуже довге та вузьке – Лох-Несс завдовжки близько 38 км, а завширшки – у середньому 1,6 км. Знамените чудовисько озера Лох-Несс дозволяє Шотландії щорічно значно поповнювати свій бюджет завдяки постійному напливу туристів. На скільки мільйонів євро щорічно поповнюється бюджет Шотландії завдяки туристам?
- 1) на 5
  - 2) **на 7**
  - 3) на 9
8. Найбільше у світі мостів знаходиться не у Венеції, Амстердамі чи Лондоні, а в німецькому місті Гамбург. Цікавинкою Гамбурга є пішохідний транспортний тунель протяжністю у 800 метрів, що йде під дном Ельби на глибині 21 метра з одного її берега до іншого. Для спуску до нього та підйому звідти до міста є ліфти, де можна провести не тільки людей, але й велосипеди. Тож наступне питання ... Скільки мостів у німецькому місті Гамбург?
- 1) близько 1000
  - 2) близько 1600
  - 3) **близько 2300**
9. Більшість країн ЄС одночасно почали кампанію масової вакцинації від Covid-19. Коли саме почалася кампанія масової вакцинації від Covid-19?
- 1) у лютому 2021
  - 2) **у грудні 2020**
  - 3) у січні 2021
10. Євровікторина від Євровізі – це найпопулярніша всеукраїнська вікторина про Європейський Союз. У першому квізі “Угода про Асоціацію між ЄС та Україною” кожного дня з 27 березня по 18 квітня 2024 року у тебе з'являються три нові спроби відповісти на питання вікторини. Відповідай

на питання правильно та швидко, щоб отримати якомога більше балів і потрапити до верхівки рейтингової таблиці. Після завершення туру, певна кількість найбільш успішних гравців отримають фірмові набори призів від Представництва ЄС в Україні. Скільки гравців отримають призи?

1) **100**

2) 200

3) 30

11. Європейський Союз продовжує підтримувати Україну, проявляючи солідарність та готовність допомогти в боротьбі з агресією РФ та відновленні миру. Зокрема ЄС надав значну допомогу Україні з моменту початку повномасштабної війни. Скільки мільйонів євро отримала Україна від ЄС з початку повномасштабного вторгнення станом на квітень 2024 року?

1) 50

2) **85**

3) 15

12. Євроклуб – це неформальне об'єднання молоді на чолі з Координатором, спрямоване на поширення європейських цінностей, що реалізує себе в позакласній діяльності. Євроклубівці (учасники євроклубу) – це група молоді, яка ініціює та реалізує проєвропейські проєкти. У такий спосіб школярі та студенти більше дізнаються про Європейський Союз та євроінтеграційні процеси в Україні. В якому році утворилися перші євроклуби в Україні?

1) 1991

2) **1995**

3) 2014

Євровечірка: «Запали свічку толерантності»

Мета: формування толерантного ставлення здобувачів освіти до інших людей, повага прав, індивідуальності і неповторності кожної особистості.

Завдання: розширити уявлення про толерантну особистість, спробувати стати більш лояльним по відношенню один до одного; навчити знаходити в людях і в самому собі, те що допомагає людям бути толерантними; розвивати мовлення і вміння мислити: розвивати вміння формулювати й висловлювати свою думку, володіти собою, поважати думки інших; виховувати шанобливе ставлення один до одного; виховувати почуття толерантності до оточуючих людей.

Обладнання: мультимедійна презентація, сигнальні картки (зелені, червоні), папір, фломастери, кулькові ручки, конверт із запитаннями, кольорові стікери.

Епіграф заходу:

*«Тепер, коли ми навчилися
літати у повітрі, як птахи,
плавати під водою, як риби,
нам не вистачає тільки одного:
навчитися жити на землі, як люди».*

Б. Шоу

Перебіг заняття:

I. Організаційний момент (привітання, настрої на заняття)

Координатор євроклубу: Я бачу ваші розумні очі, доброзичливі погляди й сподіваюся, що наше спілкування буде плідним і приємним.

II. Повідомлення теми та мети:

Координатор євроклубу: Зверніть увагу на епіграф. Як ви розумієте слова Б. Шоу? (відповіді дітей).

Правильно. Сучасна культурна людина – це не тільки освічена людина, але й людина, що володіє почуттям самоповаги та шанована оточуючими.

Сьогодні на заході присутні гості. Це студенти Кіровоградської льотної академії та їхній куратор.

Сьогодні на занятті ми з вами будемо вчитися бути толерантними по відношенню один до одного, поважати індивідуальність і неповторність кожного з вас.

III. Основна частина:

1. Читання і аналіз притчі «Гарна сім'я» та історія походження поняття

«Толерантність».

Ведуча: А почнемо ми наше заняття з китайської притчі. Назва притчі «Гарна сім'я».

Учениця: Жила-була на світі сім'я. Вона була не проста. Більше 100 чоловік налічувалося у цій родині. І вона займала ціле село. Так і жили всією родиною і всім селом. Ви скажете: ну і що, хіба мало великих сімейств на світі. Але справа в тому, що сім'я була особлива – мир і злагода панували в тій родині і, стало бути, на селі. Ні сварок, ні лайки, ні, Боже збав, бійок і чвар. Дійшов слух про цю сім'ю до самого владика країни. І він вирішив перевірити, чи правду кажуть люди. Прибув він у село, і душа його відродилася: кругом чистота, краса, достаток і мир. Добре дітям, спокійно старим.

Учень: Здивувався владика. Вирішив дізнатися, як жителі села добилися такого лада, прийшов до глави сім'ї; розкажи, мовляв, як ти досягаєш такої згоди і миру в твоїй родині. Той узяв аркуш паперу і почав щось писати, писав довго – видно, не дуже сильний був у грамоті. Потім передав лист владичі. Той узяв папір і став розбирати каракулі старого. Розібрав насилу і здивувався. Три слова були написані на папері:

Любов.

Прощення.

Терпіння.

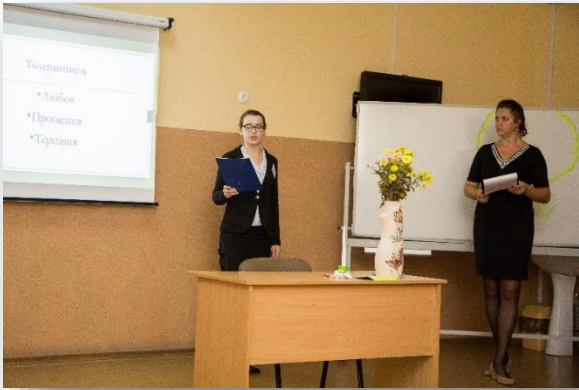
І в кінці листа: сто раз любов, сто разів прощення, сто раз терпіння. Прочитав владика, почував, як водиться, за вухом і запитав: – І все? – Так, – відповів старий, – це і є основа життя будь-якої хорошої сім'ї. І, подумавши, додав: – І світу теж.

Ведуча: Чи згодні ви з тим, що написав на аркуші паперу глава сім'ї? (Любов, прощення, терпіння.) Наша клас – це маленька сім'я. І хотілося б, щоб у ній завжди панувала доброта, повага, взаєморозуміння. Не було ні сварок, ні лайки.

У цього визначення є своє поняття **ТОЛЕРАНТНІСТЬ**, з яким ви вже давно знайомі, і яке має свою історію.

Учень: На рубежі XVIII-XIX століть у Франції жив Талейран Перигор. Він відзначився тим, що при різних урядах, залишався незмінно міністром закордонних справ. Це була людина, талановита у багатьох царинах, він шанобливо ставився до людей, шукав вирішення проблем способом, що найменше ущемляє інтереси інших людей. З ім'ям цієї людини і пов'язане поняття «толерантність».

2. Вправи.

Ведуча: Якщо подивитися один на одного, то ми побачимо, що ми відрізняємося за якимось ознаками.

Вправа «Давайте пофантазуємо...»

Уявіть, що настане час, коли всі люди на Землі стануть абсолютно однаковими (зріст, колір волосся і очі, одяг, сума знань і т. д.)

Яким буде цей світ? Як люди в ньому будуть жити?

Добре чи погано, що ми всі різні?

Як жити в світі, де стільки різних людей? (відповіді учнів).

Значить, можна зробити висновок: Відмінності доповнюють і збагачують суспільство, щоб жити в світі, де стільки різних людей.

Вправа «Конверт одкровенень»

А зараз я пропоную вам по черзі виїняти з Конверта одкровенень одне з поміщених в нього питань, написаних на смужці паперу, і відповісти на нього. (Питання складені так, що дозволяють відверто висловитися про те, що хвилює, цікавить дітей, дізнатися їх цінності, переконання і т. д.)

Якщо б ти міг(-ла) перевертілитися в тварину, то яке? Чому саме в це.

Якби ти зміг(-ла) на тиждень помінятися місцями з ким-небудь, то кого б ти для цього вибрав(-ла)? Чому?

Якби добра фея обіцяла виконати три твоїх бажання, то що б ти побажав?

Якби ти протягом одного дня був невидимий(а), то як би ти цим скористався?

За якими критеріями ти вибираєш собі друга?

В якій країні ти хотів(-ла) б жити?

Якщо б тобі запропонували намітити план твого життя, то якими були б три найголовніші цілі?

Якби ти зловив(-ла) золоту рибку, то які б три бажання ти загадав(-ла)?

Ведуча: Ми дізналися, які інтереси у вас, якими прекрасними цінностями ви володієте, що вас хвилює. Добре, що ви всі були відверті. Дякуємо.

Діти, скажіть, будь ласка, чи може людина обійтися без спілкування з іншими людьми?

Але ж всі люди різні – що допомагає нам знаходити спільну мову з іншими людьми?

А вам в класі потрібно вміти знаходити спільну мову один з одним? Для чого?

Іноді ми мимоволі ображаємо людей, не помічаючи серйозності наших вчинків, а буває, що самі приділяємо надмірну увагу дрібницям, ображаємося на дрібниці. Спробуємо розібратися, на що потрібно звертати увагу, а що можна вважати дрібницею.

Вправа «Дрібниці життя».

У дітей сигнальні картки (червоні і зелені).

Якщо ви вважаєте вчинок, про який я скажу, дрібницею, то підніміть червону картку, а якщо так не вважаєте, то зелену. Приготувалися?

Учень спізнюється в школу, при вході всіх розштовхує – це...

Входить до кімнати людина, з усіма вітається – це ...

Говорити в будь-якій ситуації спокійним, рівним голосом – це ...

Плакати з різних дрібниць – це ...

Сидіти за столом, плямкати і трусити ногами – це ...

Сердитися, якщо не потрапив на перегляд фільму – це ...

Ковтати наспіх сніданок в їдальні – це ...

Ви запізнилися на заплановану зустріч – це...

Ведуча: Яких же карток ви піднімали більше? Виходить, що ви правильно розумієте: з дитинства треба примушувати себе робити не тільки те, що хочеться, але й те, що треба. Не потрібно, щоб недбалість у людських відносинах стала звичкою.

Будь-яка людина вчиняє протягом життя по-різному. В одних випадках вона чинить правильно та виявляє гарні якості, але іноді буває й навпаки.

Подумайте, чи завжди ми можемо спокійно вислухати один одного? Підтримати у скрутну хвилину? Зрозуміти несхожих на нас людей? (відповіді).

А чи завжди можемо сказати компліменти на адресу іншої людини, якщо ми ображені на неї, або вибачитися, якщо образили самі? (відповіді).

Справді, кожна людина неповторна, це індивідуальність, особистість, що володіє своїми власними якостями. Якби ми всі були однаковими – жити на світі було б просто нецікаво.

Насамперед, толерантність проявляється вдома, в школі. Всі знають, що треба жити дружно, але інколи важко стриматися, коли ми бачимо недоліки інших. Іноді у нас виникає відчуття, що до нас ставляться упереджено, прагнучи бути сильними, ми стаємо інтолерантними. У кожної людини є право вибору. Як нам стати толерантними? Передусім, треба залишитися собою, але й усвідомлювати власні помилки.

Вправа «Дерево щастя».

Ведуча: Відшукайте в собі те, що є достоїнством і допомагає жити в мирі з оточуючими людьми: радість, розуміння, терпіння, поступливість, вміння прощати, вміння дружити, чуйність, чесність, правдивість. Запишіть на стікерах. Будь-ласка, прикріпіть їх на дошці. Це те, що допомагає вам спілкуватися, розуміти й приймати інших людей.

V. Рефлексія. «Свічка толерантності».

(виходить учениця зі свічкою, стає у центр аудиторії)

Учениця:

Толерантне ставлення людини
Збереже планету від негод,
Розрубає мотлох павутини,
Переріже нитку перешкод.
Толерантне ставлення до всього
Збереже, врятує і спасе,
Допоможе вглядіть перемогу,
Допоможе витримати все.
Будь завжди нестримним вільнодумцем,
Свої мрії пензлем намалюй.
Освіти життя яскравим сонцем,
Толерантний Всесвіт побудуй!

Ведуча:

Сподіваюся, що сила вогню знищить все негативне й поселить у ваших серцях чуйність, терпіння, довіру, доброзичливість, доброту та інші якості, які властиві толерантній людині! Дякую!

**ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВРОКЛУБУ У СИСТЕМІ
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ
ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ**

(з досвіду роботи Ольги Берлін)

Підписано до друку 30.03.2024 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman».
Друк – принтер. Тираж – 100 прим.
Зам. № 441

Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна, 39/63, Кропивницький, 25006